

TULLI

I LISÄTALOUSARVIOEHDOTUS VUODELLE 2005

TULLIHALLITUS
MAALISKUU 2005

TIIVISTELMÄ LISÄTALOUSARVIOEHDOTUKSESTA

Tupo-ratkaisun vaikutus tullilaitoksen palkkausmenoihin on **2 114 000 euroa** vuonna 2005. Tupo-ratkaisun aiheuttamia menoja ei ole mukana tullilaitoksen menokehyksessä vuodelle 2005, joten Tullihallitus esittää niiden lisäämistä tullilaitoksen vuoden 2005 määrärahoihin.

Kesällä 2005 järjestetään Helsingissä yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailut, jotka ovat kuluvan vuoden kansainvälisesti merkittävin urheilutapahtuma maailmassa. Suomen turvallisuusviranomaiset - Poliisi, Rajavartiosto ja Tulli - vahvistavat valmiuksiaan MM-kilpailuihin osallistuvien urheilijoiden, katsojien, toimitsijoiden ja muiden osallistujien turvallisuuden ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseksi sekä muun lainvastaisen toiminnan estämiseksi MM-kilpailujen varjolla. Tullin näkökulmasta painopistealueita ovat ulkomaan liikenteen kohdevalinta ja rikostiedustelu sekä turvallisuustarkastukset liikkuvilla läpivalaisulaitteilla. Tullin valvontatoiminnan kannalta suurimman uhan muodostanevat huumausaineiden salakuljetus, alkoholiin ja savukkeisiin liittyvät veropetokset sekä IPR-rikokset. Välittömästi kansalliseen turvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin (kuten aseiden, räjähteiden ja säteilevien tms. aineiden salakuljetus sekä kasvi- ja eläintaudit) kiinnitetään MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden kohdalla erityistä huomiota. MM-kilpailuista aiheutuvien lisämenojen kattamiseksi Tulli esittää **1 019 000 euron** lisäämistä Tullin määrärahoihin vuodelle 2005.

Pääluokka 28

Valtiovarainministeriön hallinnonala

40. Tullilaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 133 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 2 114 000 euroa aiheutuu tulopoliittisesta ratkaisusta ja 1 019 000 euroa yleisurheilun MM-kilpailuista Helsingissä kesällä 2005.

2005 I Lisätalousarvio	3 133 000
2005 Talousarvio	127 162 000
2004 Tilinpäätös	127 590 898
2003 Tilinpäätös	123 038 000
2002 Tilinpäätös	112 234 000

MOMENTIN 28.40.21 PERUSTELUT

Tullihallitus esittää lisätalousarviota vuodelle 2005 alla mainituin perusteluin.

1. Tulopoliittinen ratkaisu

Vuotta 2005 koskevan tupo-ratkaisun vaikutukseksi Tullihallitus on laskenut 2 114 000 euroa (Liite 1). Tämä määräraha ei ole mukana tullilaitoksen menokehyksessä, koska sitä valmisteltaessa ei Tupo-ratkaisun lopputulos ollut tiedossa, joten Tullihallitus esittää **2 114 000 euroa** lisätäväksi tullilaitoksen määrärahoihin.

2. Yleisurheilun MM-kilpailut Helsingissä kesällä 2005

Tulli on yhtenä turvallisuusviranomaisena mukana 1.-14.8.2005 Helsingissä pidettävien yleisurheilun MM-kilpailujen turvallisuussuunnittelussa ja -järjestelyissä. Turvallisuusjärjestelyistä vastaa yleisesti poliisi ja pelastuslaitos vastaa tilaisuuteen liittyvistä tilaturvallisuusasioista ja pelastuspalveluista. Tullihallituksen vastauksessa 29.10.2004 poliisiylijohdon virka-apupyynnön Tulli sitoutui teknisin ja henkilöstöresurssein osallistumaan MM-2005 -turvallisuusjärjestelyihin.

Käytännön operatiivisella tasolla MM-2005 -turvallisuusjärjestelyt eivät aiheuta suuria muutoksia Tullin sisäisiin tehtäviin ja vastuisiin. Tavoitteena on toteuttaa Tullille soveltuvat turvallisuusjärjestelyt oman nykyisen toiminnan puitteissa tietyin vahvistuksin. Keskeisimmät normaalioloista poikkeavat järjestelyt koskevat läpivalaisulaite-toimintaa, rikostiedustelu- ja analyysitoimintaa sekä tiettyjä johtamisjärjestelyitä. Lisäksi myös Tullin tulee henkilöstöresurssein varautua mahdollisiin poikkeusolon toimenpiteisiin.

Painopistealueina Tullin näkökulmasta ovat ulkomaan liikenteen kohdevalinta ja rikostiedustelu sekä turvallisuustarkastukset liikkuvilla läpivalaisulaitteilla. Tullin valvontatoiminnan kannalta suurimman uhan muodostanevat huumausaineiden salakuljetus, alkoholiin ja savukkeisiin liittyvät veropetokset sekä IPR-rikokset. Välittömästi kansalliseen turvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin (kuten aseiden, räjähteiden ja säteilevien tms. aineiden salakuljetus sekä kasvi- ja eläintaudit) kiinnitetään MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden kohdalla kiinnittää erityistä huomiota.

2.1 Keskeiset Tullin tehtäväalueet MM-kilpailujen turvaamisessa

Tullin MM-2005 -turvallisuusjärjestelyihin liittyvät toiminnot sijoittuvat usealle eri toiminta-alueelle.

Rajatarkastukset

Rajavartiolaitoksen esikunta tulee esittämään Valtioneuvostolle henkilöiden sisärajatarkastusten palauttamista MM-kilpailujen yhteydessä (mahdollinen ajankohta selviää myöhemmin). Rajatarkastukset palautuvat tasolle, jolla ne olivat ennen Suomen Schengen-jäsenyyttä (erityisesti huomattava, että pohjoismainen passivapaus on voimassa ja uusille EU-kansalaisille voidaan tehdä täydellinen rajatarkastus).

Tullin rooli rajatarkastustoiminnassa on, että niillä toimipaikoilla, joilla Tulli suorittaa tälläkin hetkellä rajatarkastukset, toiminta jatkuu ja siihen tulee kiinnittää erityistä huomiota rajavartiolaitoksen kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Toisaalta Tullin varautuu aloittamaan uudelleen rajatarkastukset niillä toipaikoilla, joilla Tulli suoritti rajatarkastuksia ennen Schengen-jäsenyyttä, mikäli yksityiskohtaisissa neuvotteluissa paikallisen vartioston kanssa näin sovitaan. On myös mahdollista, että rajavartiolaitos tulee sisärajatarkastusten palauttamisen ajaksi sellaisille toimipaikoille, joita se ei ole tällä hetkellä miehittänyt.

Tullitarkastukset

Tullitarkastuksien kohdalla muutosta juridisessa perustassa ei tule tapahtumaan MM-kilpailuihin liittyen, joten muutostarpeet tulevat lähinnä toiminnallisista tarpeista. Rajatarkastusten

palauttaminen tulee varmasti osaltaan lisäämään myös tullitarkastusten suorittamistarvetta erityisesti niillä toimipaikoilla, joilla ei tällä hetkellä suoriteta rajatarkastuksia lainkaan ja joilla uusien EU-kansalaisten osuus matkustajaliikenteestä on korostuneen suuri (mm. Helsingin satamat). Toisaalta profilointi- ja riskianalyysityön tehostamisen vaikutuksena aktiivisuus profiloituvuudessa johtaa mitä todennäköisimmin lisääntyviin tullitarkastuksiin.

Tulli tulee siirtämään Itäisen tullipiirin liikkuvan läpivalaisulaitteen tukemaan tullitarkastustoimintaa Eteläisen tullipiirin alueella, erityisesti Helsingin satamissa, MM-kilpailujen ajaksi. Vieraaseen toimintaympäristöön tutustumisen kannalta on tärkeää aloittaa siirtojärjestelyt riittävän ajoissa, jotta läpivalaisutoiminta Itäisen tullipiirin laitteella on täydessä käytössä Helsingissä 1.-14.8.2005.

Turvallisuustarkastukset

Tullilla on itsenäinen rooli turvallisuustarkastuksissa jo normaalioloissakin satamaturvallisuuteen ja konttiturvallisuuteen liittyen. MM-kilpailujen turvallisuusjärjestelyiden osalta tällainen jo olemassa olevien rakenteiden toimivuuden tarkastaminen on riittävää.

Tulli antaa virka-apuna poliisille turvallisuustarkastuspalveluja. Eteläisen tullipiirin liikkuva läpivalaisulaite tullaan antamaan MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden käyttöön Espoon Otaniemen Kisakylän liikenteen osalta. Lisäksi Eteläisen tullipiirin käytössä olevan kuorma-autoalustalla olevan röntgenlaitteen osalta on alustavasti sovittu sen sijoittamisesta poliisiin ja kisajärjestäjän käyttöön Olympiastadionin läheisyyteen.

Profilointi ja riskianalyysi

Tulli kiinnittää MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden yhteydessä erityistä huomiota profilointi- ja riskianalyysityön suorittamiseen ja profiilien ajantasaisuuteen. Hyvissä ajoin ennen kesää rajanylityspaikoilla tapahtuvaa, liikennevirtoihin suuntautuvaa profiloitua ja riskienarviointia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin sekä mahdolliset uutuudet päivitetään operatiiviseen toimintaan.

Rikostiedustelu- ja analyysitoiminta sekä tiedonhallinta

Keskusrikospoliisin Jokiniemen toimipisteeseen perustetaan MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden operatiivinen tiedustelu- ja tarkkailukeskus, jonka runkona toimii valtakunnallinen PTR-keskus ja Etelä-Suomen alueellinen PTR-ryhmä. Tulli tulee muiden yhteistoimintaviranomaisten tavoin varmistamaan operatiivisen tiedonvaihdon ympärivuorokautisesti tässä keskuksessa. 24h-päivystyksen luomiseksi keskukseseen sijoitetaan MM-kisojen ajaksi ylimääräisiä henkilöitä.

Muiden alueellisten PTR-ryhmien (Turku, Joensuu, Oulu, Rovaniemi) osalta varmistetaan asianmukainen miehitys vähintään 24.7.-14.8.2005 välisenä aikana. Alueelliset keskuksot tukevat operatiivisen tiedon välittämistä Tullin operatiivisten yksiköiden ja muiden yhteistoimintaviranomaisten välillä. Paikallisten PTR-pisteiden (Helsingin satama, Helsinki-Vantaan lentoasema, Vaalimaan rajanylityspaikka) miehitys suunnitellaan siten, että kaikki paikalliset pisteet on miehitetty niitä vuorokauden tunteina, kun kyseisellä rajanylityspaikalla on ulkomaanliikennettä.

Rikostutkinta

Tullipiirien esitutkintatoiminnot varautuvat siihen, että tehostuneesta valvonta ja tarkastustoiminnasta johtuen rikosasioiden määrä saattaa lisääntyä MM-kisojen yhteydessä jonkin verran. Erityisesti valmistaudutaan siihen, että mahdollisten pienten rikosasioiden hoito (esim. kisaturistien kohdalla) voidaan hoitaa ilman aiheutonta viivästystä välittömästi, kun asianosainen on vielä tapahtumapaikalla. Tullilla on myös jatkuvasti oltava käytössä mahdollisuus käyttää pidättämiseen oikeutetun virkamiehen toimivaltuuksia.

Johtamisjärjestelyt

Kisojen ajaksi tullaan Pääkaupunkiseudulle perustamaan viisi erillistä johtokeskusta. Vantaan Jokiniemeen KRP:n tiloihin tullaan perustamaan tiedustelu- ja tarkkailukeskus, jonka runkona tulee

toimimaan valtakunnallinen PTR-keskus ja Etelä-Suomen alueellinen PTR-ryhmä ja johon Tulli osallistuu varmistaen jatkuvan paikallaolon. Muihin johtokeskuksiin Tulli tulee osallistumaan ainoastaan tarvittaessa.

2.2 Vuosilomien rajoittaminen MM-kilpailujen ajankohtana

Tullihallituksen hallinto-osasto on 26.1.2005 lähettänyt tullipiireihin kirjeen vuosilomajärjestelyistä eräissä tehtävissä toimivien osalta MM-2005 -turvallisuusjärjestelyiden osalta. Tällöin lomakiellon 24.7.-14.8.2005 välisenä aikana on todettu ulottuvan rikostorjuntahenkilöstöön ja muuhun valvontahenkilöstöön (ml. läpivalaisulaitteiden henkilöstöt).

Tullihallituksen hallinto-osasto tulee tarkentamaan tullipiirien ja Tullihallituksen henkilöstölle osoitettavaa lomakieltoa. Pääsääntönä on, että valvontasektorin henkilökunta on lomakiellossa 24.7.-14.8.2005. välisenä aikana. Pääsäännöstä tulee kuitenkin voida tehdä poikkeuksia paitsi alueellisin perustein (tarpeet erilaisia Pohjoisessa tullipiirissä ja Eteläisessä tullipiirissä) myös yksittäistapauksessa muista tarkoituksenmukaisista syistä (mm. virkamiehen henkilökohtaiset syyt).

2.3 Määrärahaesitys MM-kilpailujen aiheuttamista ylimääräisistä menoista

Litteenä 2 on laskelma MM-kilpailujen aiheuttamista lisämenoista Tullille. Henkilötyö on arvioitu tehtäväksi ylityönä - lisärekrytointeja ei tehdä MM-kilpailujen vuoksi - keskimääräisen ylityön ollessa 5 tuntia päivässä ylityötä suorittavaa henkilöä kohti. Henkilömäärät on arvioitu kohteittain. Muut kuin henkilömenot (matkat, hotellit, päivärahat, läpivalaisuautojen lisämenot) on esitetty erikseen.

Tullihallitus esittää, että Tullille osoitetaan **1 019 000 euron** suuruinen lisämääräraha vuodelle 2005 yleisurheilun MM-kilpailujen aiheuttamien lisämenojen vuoksi. Poliisille ja Rajavartiolaitokselle on myönnetty heille aiheutuvien lisämenojen kattamiseksi määräraha jo vuoden 2005 talousarvioon.

Liite 1: Tupo 2005

	Helmikuu 2005	Tammi-- Helmikuu 2005	Liittoerä 0.54% 02/2005:stä	Tupo 1,9% (02/2005 + liittoerä)	Liittoerä + yleiskorotus/ kk	Liittoerä + yleiskorotus/ 10 kk 2005	Palkkakus- tannukset 03/2005	Palkkakustan- nukset 2005
Htv-määrä	2,534	2534	2607	2607			2607	2607
Varsinaiset palkat	5,907,489	11,828,756	32,819	116,117	148,937	1,489,367	6,226,610	74,094,851
Työaikakorvaukset	339,310	649,547	2,828	10,004	12,832	128,318	361,916	4,268,709
Ylityökorvaukset	83,201	137,668	693	2,453	3,146	31,465	88,745	1,025,115
Palkkausmenot yhteensä	6,330,000	12,615,971	36,340	128,575	164,915	1,649,150	6,677,270	79,388,675
Sotu/elma	1,566,327	3,127,018	8,702	30,788	39,489	394,895	1,650,939	19,636,409
Svl-palautukset	(106,103)	(189,140)	(589)	(2,086)	(2,675)	(26,750)	(111,835)	(1,307,490)
Palkkakustannukset	7,790,223	15,553,849	44,453	157,277	201,729	2,017,294	8,216,374	97,717,594
Lomarahaa 5.2% varsinaisista palkoista	307,189	615,095	1,707	6,038	7,745	77,447	323,784	3,852,932
Lomarahan sotu/elma 24.871 %	76,401	152,980	424	1,502	1,926	19,262	80,528	958,263
Palkkakustannukset yhteensä	8,173,813	16,321,925	46,584	164,817	211,400	2,114,003	8,620,686	102,528,789

Liite 2: Suurimmat lisämenoerät yleisurheilun MM-kilpailuista Tullille

Lisämenot	Yksikköhinta	21 pv/hlö Yksiköiden "omat hlöt"	14 pv/hlö "Komennus- hlöt"	Yhteensä
Päivärahat / pv	30		12.180	12.180
Haitta- ja ylityökorvaukset taso 12/ pisteet 32 = 2370 e/kk peruspalkka/h + 75 % + sotu/elma, ylityöaika 5 h/hlö/pv	33	800.415	66.990	867.405
hotellikorvaukset euroa/vrk	120		48.720	48.720
koulutus: keskitetty koulutustapahtuma 30 henkilölle, 2 pv, sisältää matkat, hotellimajoitukset ja päivärahat	300		9.000	9.000
Liikkuvien läpivalaisuautojen kustannukset: Huolto, polttoaine- kulut, konttien siirtokustannukset	60.000			60.000
Läpivalaisun tukiautot 3 kpl (leasing)	3.000			3.000
Läpivalaisuauton modifointi ja huolto	7.000			7.000
PTR pisteiden miehitys 4 hlöä * 14 pv	43,75			12.250
Lisämenot yhteensä euroa				1.019.555

Tullipiirien valvonta- ja rikostorjuntahenkilöiden vahvistet- tut työvuorot, keskimäärin 5 tunnin ylityö/päivä/hlö	Yksiköiden "omat hlöt"	"Komennus- hlöt"	Henkilömäärät yh- teensä
	231	29	
Eteläinen tullipiiri	93	13	
Meritullin pisteet: Eteläsatama, Sörnäinen, Länsisatama, Inko, Hanko	50		ylityöt
Maatullin pisteet: Tavaratarkastusten lisääminen	10		ylityöt
Liikkuva läpivalaisu: 2 käytössä koko ajan, 13 hengen miehitys/laite/vrk		13	päivärahat, hotelli- korvaukset toisen laitteen osalta
Helsinki-Vantaan lentokenttä	30		ylityöt
Suomenlahden venepartiointi	3		ylityöt
Itäinen tullipiiri	65		
Kotka	15		ylityöt
Hamina	10		ylityöt
Vaalimaa	15		ylityöt
Nuijamaa	15		ylityöt
Vainikkala	5		ylityöt
Niirala	5		ylityöt
Pohjoinen tullipiiri	20	16	
Tornio	10		
Itäraja: Vartius, Kuusamo, Salla		6	liikkuvat lisäryhmät
Ruotsin ja Norjan raja: Aavasaksa, Pello, Kolari, Muonio, Kare- suvanto, Kilpisjärvi, Kivilompolo, Karigasniemi, Utsjoki, Pol- mak, Neiden, Ivalo ja Raja-Jooseppi		10	liikkuvat lisäryhmät
Oulu	10		ylityöt
Läntinen tullipiiri	53		
Turku: Satama, lentokenttä	20		ylityöt
Naantali	4		ylityöt
Kokkola	3		ylityöt
Pietarsaari	3		ylityöt
Tampere	10		ylityöt
Uki	1		ylityöt
Rauma	3		ylityöt
Pori	3		ylityöt
Jyväskylä	2		ylityöt
Vaasa	4		ylityöt